



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

14.04.2021

с.Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 143

«2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләлеген бәяләү тәртибен һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү һәм тормышка ашыру буенча Методик рекомендацияләрне раслау турында» 2015 елның 17 ноябрәндәге 453 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. «2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.

Башкарма комитет
Житәкчесе



Д.А. Сатдинов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Башкарма комитетының
2021 елның " 14 " 04 143
номерлы карары белән расланган

«2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында иҗтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында иҗтимагый сәламәтлекне ныгыту
Программаның төп эшләүче	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның жаваплы башкаручылары	Чүпрәле муниципаль район Башкарма комитеты, «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗ «Чүпрәле муниципаль районының мәгариф бүлеге» МКУ «Чүпрәле муниципаль районының мәдәният бүлеге» МКУ Чүпрәле муниципаль районының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге» Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Чүпрәле муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге «Туган як» газетасы редакциясе
Программаның максатлары һәм бурычлары	Максатлар: Сәламәт туклануны һәм зарарлы гадәتلәрдән баш тартуны да кертәп, гражданнарны сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләү системасын формалаштыру. 2025 елга сәламәт туклану, тәмәке төтененнән саклау, алкоголь куллануны киметү, шулай ук самогон кудыру, гражданнарны жәмәгать сәламәтлеге программаларын, мәгълүмати-коммуникацион кампанияләрне гамәлгә кертү юлы белән сәламәт яшәү рәвеше алып баруга мотивлаштыру, гражданнарны һәм коммерцияле булмаган оешмаларны жәмәгать сәламәтлеген ныгыту чараларына жәлеп итү, сәламәтлекне ныгытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә кертү хисабына сәламәт программасын гражданнарның өлешен арттыруны тәэмин итү.

	<p>Бурычлар:</p> <p>Гражданнарны сәламәт туклануны һәм зарарлы гадәтләрдән баш тартуны да кертәп, сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләү системасын формалаштыру: Чүпрәле районында жәмәгать сәламәтлеге программасын гамәлгә кертү; сәламәтлекне ныгытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә кертү.</p>
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2021-2025 еллар
Программаның бюджет ассигнованиеләре күләме	<p>Программаны финанслау чыганаclarы - төрле дәрәжәдәге бюджетлар (федераль, республика, жирле), спорт төрләре буенча Федерация филиаллары житәкчеләренә бюджеттан тыш акчалары.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертеләргә тиеш.</p>
Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре	<p>Физик культура белән шөгыйльләнүче һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баручы халыкның өлеше 2021 ел башына карата 2% ка арткан;</p> <p>Гражданнарның авырулары дәрәжәсен киметәргә;</p> <p>Хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге егетләренә физик әзерлеген яхшыртырга; Үлем санын киметү</p>

I. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеше фаразлары

Чүпрәле муниципаль районында сәламәт яшәү рәвешен булдыруга, йогышлы булмаган авыруларга һәм аларның үсеш куркынычы факторларына каршы көрәшкә юнәлтелгән чаралар комплексы гамәлгә ашырыла.

Сәламәт яшәү рәвешен булдыру мәсьәләләре район комиссиясенә ведомствоара комиссиясе - наркотикларга каршы комиссия, хокук бозуларны профилактикалау буенча ведомствоара комиссия, балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе, ВИЧ-инфекция таралуга каршы көрәш буенча ведомствоара комиссия утырышларында карала.

Районда ел саен төрле социаль һәм яшәү төркемнәреннән 800дән артык кеше катнашында 130 дан артык пропаганда чарасы (акцияләр, «түгәрәк өстәлләр», тематик дискотекалар, ачык дәрәсләр һ.б.) үткәрелә.

Хроник йогышлы булмаган авыруларга (ХЙБА) каршы көрәшкә багышланган тематик вакыйгалар кысаларында массакүләм мәгълүмат һәм пропаганда чараларын үткәрү технологияләре эшләнә.

Соңгы биш елда массакүләм чаралар үткәргәндә флеш-моблар, тренинглар, волонтерлар катнашында акцияләр куллану башланды.

Сәламәтлек саклау оешмаларында ел саен 120дән артык кешене колачлап, төрле юнәлештәге 6 «Пациентлар мәктәбе» эше оештырылды.

Барлык мөгариф учреждениеләрендә (СОШ) мәктәп укучылары һәм ата-

аналар өчен сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга багышланган күрсәтмә мәгълүмат белән «Сәламәтлек почмаклары» булдырылган.

«Туган як» район газетасы белән, шулай ук интернет-технологияләр ярдәмендә актив мәгълүмати кампания алып барыла.

Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы билгеләгән тәртиптә диспансеризация һәм халыкка медицина тикшерүләре ел саен уздырыла, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының норматив хокукый актлары нигезендә онкоскрининглар гамәлгә ашырыла.

2020 елда олы яшьтәге халыкның аерым төркемнәрен диспансерлаштыру кысаларында 1354 кеше (3 елга 1 тапкыр) карап тикшерелде.

1.1.1. Медицина профилактикасы чараларын гамәлгә ашыручы
учреждениеләреннән инфраструктурасы.

Дәүләт сәламәтлек саклау учреждениеләре саны (ЦРБ) - 1 Чүпрәле үзәк район хастаханәсе, 1 Шәйморза участок хастаханәсе, 36 ФАП.

1.1.2. Медицина профилактикасы хезмәтеннән кадрлар белән тәмин
ителешен анализлау.

«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗда медицина профилактикасы кабинетлары һәм медицина профилактикасы бүлекләре штатлары: Үзәк район хастаханәсе структурасында өлкәннәр өчен медицина профилактикасы кабинеты оештырылды. Штатта йогышлы булмаган авыруларны профилактикалау һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру мәсьәләләре буенча өстәмә һөнәри белем бирү программаларына өйрәтелгән бер шәфкать туташы эшли.

Чүпрәле муниципаль районында яшәүчеләр арасында йогышлы булмаган авырулар үсешеннән риск факторларының, шул исәптән үлем – китемнән төп сәбәпләре-йөрәк-кан тамырлары һәм онкологик факторларның таралу дәрәжәсе югары булуы билгеләнә. Гражданның үз сәламәтлеген саклау өчен җитәрлек дәрәжәдә мотивация һәм җаваплылык сакланмый.

Сәбәпләреннән берсе - район халкының сәламәтлек мәсьәләләре буенча хәбәрдар булмавы. Шуңа бәйле рәвештә, халыкның сәламәт яшәү рәвешенә карата ышанычын арттыра торган чаралар, хәвеф-хәтәр факторларын иртә ачыклау, шулай ук авыруларның үзләрен иртә диагностикалау һәм дөвалау чаралары кирәк.

Сәламәт яшәү рәвешен саклау һәм авыруларны профилактикалау өлкәсендә үзгәртеп корулардан башка, гамәлдәге үлем-китем һәм авырулар санының күрсәткечләрен тамырдан үзгәртүгә ирешеп булмый.

Гражданның, шул исәптән балаларда һәм үсмерләрдә сәламәтлек саклау системасын формалаштыру гражданның сәламәтлекләре өчен куркыныч факторлары турында хәбәрдарлыгын арттыруга, сәламәт яшәү рәвешен алып баруға мотивация формалаштыруга юнәлдерелгән чаралар тарафыннан сизелерлек якланырга тиеш.

Сәламәт яшәү рәвеше тәмәке һәм наркотиклар кулланудан, алкогольдән явызларча файдаланудан баш тартуны, шулай ук рациональ туклануны һәм симерүне булдырмый торган тиешле физик активлык дәрәжәсен арттыруны күздә тоту.

Сәламәтлеге өчен куркыныч факторлары турында халыкка актив мәгълүмат бирү һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруға мотивация булдыру барлык

массакулэм мэгълумат чаралары аша да ("Интернет" челтэре, басма басмалар халык төркемнэренен яше, белеме, социаль статусы буенча аерылуучы үзенчелеген исэпкэ алып) гамэлгэ ашырылырга тиеш.

Сэламэт яшэу рэвеше, шул исэптэн сэламэт туклану проблемалары буенча гражданның һәм медицина белгечлэренен өзлексез белем алу системасын булдыру зарурлыгы бар.

Хэзерге вакытта балалар, яшүсмерлэр, яшьлэр һәм студентларда сэламэт яшэу рэвешен формалаштыру аерым эһемияткэ ия, бу алар арасында тэмэке тартуның киң таралуына, шулай ук рациональ булмаган туклану, тән массасы һәм симерү, түбән физик активлыкка бэйле.

Наркомания һәм эчкечелек проблемалары аерым игътибарга лаек.

Халыкны, шул исэптэн балаларны һәм яшүсмерлэрне, сэламэт яшэу рэвеше алып баруга мотивацияләүне арттыру процессы халыкка йогышлы булмаган авырулар һәм бэйлелек куркынычы факторлары турында мэгълуматны житкерүдэ катнашучы район учреждениелэре, жэмэгать оешмалары программаларын гамэлгэ ашыруга жэлеп итү, сэламэт яшэу рэвеше алып баруга мотивация системасын булдыру һәм моның өчен тиешле шартлар тээмин итү, шулай ук мониторинг үткэрү аша барлык бу процессларны тикшереп тору системасын булдыру белән ведомствоара күп дэрэжэле багланышлар булдыруны күздэ тотта.

Профилактик чаралар йөрэк-кан тамырлары һәм онкология авырулары белән көрэштэ, барыннан да элек, хезмэткэ сэлэтле яшьтэге гражданны арасында төп чараларга эверелергэ тиеш. Иң мөһим ресурсларның берсе - мэгълумати кампаниялэр үткэрү.

II. Программаның максаты, бурычлары, сроклары һәм этаплары

Максатлар:

Сэламэт туклануны һәм зарарлы гадэтлэрдән баш тартуны да кертеп, гражданны сэламэт яшэу рэвешенэ мотивацияләү системасын формалаштыру. 2025 елга сэламэт яшэу рэвеше алып баручы гражданның, шул исэптэн сэламэт туклануны (шул исэптэн микронутрент житешсезлекне бетерү, тоз һәм шикэр куллануны киметү), тэмэке төтененнән саклау, алкоголь куллануны киметү, шулай ук үз-үзеңне куу, көмеш куллану программаларын, мэгълумати-коммуникацион кампаниялэрне гамэлгэ кертү, гражданны һәм коммерцияле булмаган оешмаларны жэмэгать сэламэтлеген ныгыту чараларына жэлеп итү, сэламэтлекне ныгытуның корпоратив программаларын эшлэу һәм гамэлгэ кертү хисабына сэламэт яшэу рэвешен алып баруга этэрүне тээмин итү.

Системаның куелган максатларына ирешү өчен түбэндэге бурычларны хэл итү тээмин ителэ:

Сэламэт туклануны һәм зарарлы гадэтлэрдән баш тартуны да кертеп, гражданны сэламэт яшэу рэвешенэ мотивацияләү системасын формалаштыру:

муниципаль районда жэмэгать сэламэтлеге программасын гамэлгэ кертү; сэламэтлекне ныгытуның корпоратив программаларын эшлэу һәм гамэлгэ кертү.

Программаны гамэлгэ ашыру вакытлары һәм этаплары

Программа бер этапта тормышка ашырыла: 2021-2025 елларда.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

Чара 1.2. Сәнәгать гимнастикасын ижтимагый сәламәтлек программасын гамәлгә кертү:
«2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасын эшләү һәм гамәлгә кертү;

мәгълүмати-коммуникацион кампанияләр үткәрү юлы белән гражданнарны сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивлаштыру;

халыкның сәламәтлеген саклау, шул исәптән сәламәт яшәү рәвешен булдыру, жәмәгать тәртибен тәмин итү мәсьәләләре буенча ведомствоара комиссияләр эшен оештыру;

укучыларга профилактик медицина тикшерүләрен оештыру һәм үткәрү, хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле гражданнарга наркотик һәм психотроп матдәләрне куллануны рөхсәт итүче затларны ачыклау предметына тест үткәрү;

алкогольле һәм спиртлы продукция сатуга бәйлә хокук бозуларны ачыклау һәм булдырмау буенча профилактик чаралар үткәрү;

«Әйләнә-тирәдәге тәмәке төтенә йогынтысыннан һәм тәмәке тарту нәтижәләреннән гражданнарның сәламәтлеген саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15 номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру буенча, шул исәптән тәмәке продукциясен сатуга бәйлә хокук бозуларны ачыклау һәм кисәтү буенча профилактик чаралар үткәрү;

медицина хезмәткәрләре өчен сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, алкогольизмны һәм наркотиклаштыруны профилактикалау, тәмәке тартуны профилактикалау мәсьәләләре буенча мәгариф, мәдәният учреждениеләре, яшьләр оешмалары, социаль яклау учреждениеләре һәм хокук саклау органнары хезмәткәрләре өчен ведомствоара семинар-кинәшмәләр оештыру һәм үткәрү.

«2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында ижтимагый сәләмәтлекне ныгыту» муниципаль программасына кушымта

«2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында ижтимагый сәләмәтлекне ныгыту» муниципаль программасын гамәлгә ашыру чаралары планы

№ п/п	Чаралар исеме	Үтәү вакыты (башлау- ахыры) _	Финанслау чыганагы (мең сумнарда)			Башкаручылар
			Муници- паль бюджет	Бюджеттан тып чыганақлар	Барлығы	

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

I. Сәләмәт яшәу рәвешен формалаштыру буенча чараларны оештыру

1.1.	Сәнәгать гимнастикасын мәрсьәләләре буенча федераль һәм республика норматив хокукый актларын һәм методик документларны гамәлгә кертү.	2021- 2025 еллар	-	-	-	Жирле үзидәрә органнары, «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗ
------	---	------------------------	---	---	---	--

1.2.	Муниципаль районда исерткеч эчемлекләр, сыра, тәмәкә куллануны һәм халык арасында сәламәт яшәү рәвешә формалаштыру буенча ведомствоара эш төркемә эшчәнлеген оештыру.	2021-2025 еллар	-	-	-	Район Башкарма комитеты, «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗ, ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенә территорияль бүлекчәсе, Яшьләр эшләре һәм спорт бүлгәе, «Мәдәният бүлгәе» МКУ
1.3	Гражданның сәламәт яшәү рәвешенә, шул иһәптән сәламәт туклануга, хәрәкәт активлыгына һәм зарарлы гадәтләрдән баш тартуға юнәлтелгән мәгълүмәти-коммуникацион кампанияләргә оештыру, халыкның төрле максатчан төркемнәргә өчен.	2021-2025 еллар	-	-	-	«Туган як» газетасы редакциясе, «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе, Яшьләр эшләре һәм спорт бүлгәе, «Мәдәният бүлгәе» МКУ
1.3.1.	Халык өчен сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, шул иһәптән сәламәт туклану һәм физик активлык мәсьәләләргә буенча басма продукцияне (плакатлар, белешмәлекләр, листовкалар, буклетлар, флайерлар) тиражлау һәм тарату.	2021-2025 еллар	-	-	-	«Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗ, Яшьләр эшләре һәм спорт бүлгәе
1.3.2.	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру мәсьәләләргә буенча социаль реклама биналары эчендәге ведомствоара плазмаларда мәгълүмәти таблоларда трансляция.	2021-2025 еллар	-	-	-	«Чүпрәле район РҮХ» ГАУЗ

1.4	Муниципаль районда сәламәт яшәу рәвшен формалаштыру мәсьәләләре буенча тематик смотр-конкурслар үткәру (мәсәлән, «Сәламәтлек территориясе», «Тәмәкәдән ирекле территория»).	2021-2025 еллар ел саен март	-	5	5	МКУ "Мәгариф бүлгә"
1.5	ВОЗ/ раслаган халыкара һәм бөтендөнъя даталарын исәпкә алып, массакуләм тематик профилактик акцияләр үткәру	2021-2025 еллар	-	-	-	“Чүпрәле үзәк район хастаханәсе” ГАУЗ, “Мәгариф бүлгә” МКУ, Яшьләр эшләре һәм спорт бүлгә, “Мәденият бүлгә” МКУ
1.6	Медицина хезмәткәрләре тарафыннан санитар-агарту эшен башкару: санбюллетеньнәр чыгару, лекцияләр уку, төркемле һәм индивидуаль әңгәмәләр үткәру: сәламәт туклану, зарарлы гадәтләрдән баш тарту, йөрәк-кан тамырлары авыруларын, күбесенчә женси юл белән тапшырыла торган авыруларны профилактикалау.	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ
1.6	Проектларга, идеяләргә һәм программаларга, шул исәптән эштән тайпылучы төртип фактларына карага шәхси позиция формалаштыруга юнәлдерелгән яшьләргә, рухи һәм физик сәламәтлек принципларында тормыш тәзәргә омтылууда ярдәм итү.	2021-2025 еллар	-	-	-	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлгә
1.7	Белем бирү оешмалары арасында сәламәт яшәу рәвшен буенча ин яхшы практикаларга смотр-конкурслар оештыру һәм үткәру	2021-2025 еллар ел саен ноябрь аснда	-	5	5	МКУ "Мәгариф бүлгә"

1.8	Гайлә ялы һәм гайлә ялы рәвешләр өстөрү, гайләнең эхлакый-эстетик кыйммәтләр, мөдәни традицияләргә формалаштыру.	2021-2025 еллар	-	-	-	«Мәдәният бүлгегә» МКУ
1.9	Чүпрәле районы халкы арасында тәмәкә, алкоголь куллану масштабларын ачыклау максатыннан анкета үткөрү	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ
II. Иجتимагый берләшмәләргә жәлеп итеп, хезмәт коллективларында, учреждениеләрдә (оешмаларда) сәламәт яшәү рәвешен өчен хәрәкәт формалаштыру						
2.1.	Сәнгать гимнастикасын предпритияләрдә һәм оешмаларда тормышка ашыру	2021-2025 еллар	-	-	-	Жирле үзидарә органнары
2.2.	Сәламәт яшәү рәвешен мәсьәләләргә буенча рубрика булдыру.	2021-2025 еллар	-	-	-	«Туган як» газетасы редакциясе
2.3	Балалар, яшьләр һәм аларның ата-аналары арасында «Чүпрәле үзек район хастаханәсе» ГАУЗ педиатрия кабинетында, балалар бакчаларында, мөктәпләрдә, урта махсус учреждениелә зарарлы гадәтләргә профилактикалау буенча лекцияләргә, әңгәмәләргә үткөрү.	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ
2.4	Авыз куышлыгы авыруларын профилактикалау буенча «Тешләр һәм сәламәтлек» чараларын уздыру. Мөктәпләрдә һәм балалар бакчаларында гигиена күнекмәләренә өйрәтү.	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ
2.5	«Йөрәк-кан тамырлары авыруларының куркыныч факторлары» дигән лекцияләргә үткөрү һәм халыкның сәламәт яшәү	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ

	рөвеше турында консультатив агарту						
2.6	"Чүпрәле үзек район хастаханәсе" ГАУЗ наркологы кабинетында төмөкө, алкогольдөн баш тарту мәсьәләләре буенча консультацияләр оештыру	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ	
2.7	45 яшьтән өлкнрөк граждандар арасында онкологик авыруларны ачыклауга онкоскрининглар үткөрү.	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ	
2.8	Төрле авыруларны иртә ачыклау максатыннан мөктәп, балалар бакчалары һәм башка оешмалар хезмәткәрләренә ел саен үткөрелә торган медицина тикшерүләрен үткөрү	2021-2023, ел саен	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ	

III. Алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану масштабларын киметү һәм алкогольизмны профилактикалау буенча чаралар

3.1.	Алкогольле продукцияне сату, чикләү тәртибен регламентлаучы федераль һәм республика норматив хокукый актларының үтәлеше буенча контроль-күзәтчелек чаралары.	2021-2025 еллар	-	-	-	Россия Эчке эшләр министрлыгының Татарстан Республикасы Чүпрәле районы буенча бүлгә	
3.2.	Үзара бәйләнеш һәм хезмәттәшлек	2021-2025 еллар	-	-	-	Жирле үзидарә органнары,	

1	2	3	4	5	6	7
	социаль өлкә, мөгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләре, бизнес вәкилләре, авыл хужалыгы предприятияләре жигәкчеләре, ижтимагый һәм социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар, дини конфессияләр тарафыннан алкоголь продукциясеннән явызларча файдалануны киметү мәсьәләләре буенча фикер алышулар оештырылды.					«Чүпрәле район РҮХ» ГАУЗ

IV. «Әйләнә-тирәдәге тәмәкә төтенә йогынтысынан һәм тәмәкә тарту зыяннарыннан граждандарның сәламәтлеген саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен үтәү

4.1.	«Әйләнә-тирә тәмәкә төтенә йогынтысынан һәм тәмәкә тарту зыяннарыннан граждандарның сәламәтлеген саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыруны оештыру һәм тикшереп торучаралары	2021-2025 еллар	-	-	-	Россия Эчке эшләр министрлыгының Татарстан Республикасы Чүпрәле районы буенча бүлгә
4.2.	Социаль өлкә, мөгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләре, бизнес вәкилләре, авыл хужалыгы предприятияләре жигәкчеләре, ижтимагый һәм социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалар, тәмәкә тартуның таралуын киметү мәсьәләләре буенча дини конфессияләр белән хезмәттәшлек итү һәм хезмәттәшлек итү.	2021-2025 еллар	-	-	-	Жирле үзидарә органнары, "Чүпрәле РҮХ" ГАУЗ

V. Массакүләм физик культураны үстерү чаралары

1	2	3	4	5	6	7
5.1.	Йорт яны территорияләрен һәм торак массивларны спорт һәм уен майданчыклары, билбордлар, сәламәт яшәү рәвеше буенча мәгълүмати стендлар белән тәмин итү.	2021-2025 еллар	-	-	-	Жирле үзидарә органнары
5.2	Төрле яшьтәге халыкның яшәу урыны буенча, эшлөүчеләр, хезмәткәрләр һәм яшьләр арасында (спорт ярышлары, спорт эстафеталары) физкультура-савыктыру һәм спорт-массакүләм чаралар үткөрү.	2021-2025 еллар	-	10	10	Район Башкарма комитетның яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
5.3.	Яшәу урыны буенча физкультура-спорт юнәлешендәге клуб берләшмәләрен ачу.	2021-2025 еллар	-	-	-	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлгеге
5.4.	Белем бирү оешмалары арасында физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт-массакүләм эшләрен иң яхшы оештыруга конкурслар үткөрү	2021-2025 еллар	-	-	-	«Мәгариф бүлгеге» МКУ, Яшьләр эшләре һәм спорт бүлгеге

III. 2020 елда хезмәткә сәләтле халыкның үлем-китем картасына аңлатмалар.

2020 елда Чүпрәле районында хезмәткә сәләтле яшьтәге халыкның үлем дәрәжәсе 28 %ка кимеде, 2020 елда ул 1000 кешегә 5,4 (62 кеше), 2019 елда 1000 кешегә 7,5 (88 кешегә) кадәр.

Эшкә сәләтле халык арасында үлүчеләр структурасында Чүпрәле районы авыл жирлекләре арасында беренче урынны Олы Аксу авыл жирлеген алып тора, хезмәткә сәләтле халыкның 11,2%ы (7 кеше), икенче урында Иске Чүпрәле авыл жирлеген хезмәткә сәләтле халыкның 9,7%ы (6 кеше).

Эшкә сәләтле халык арасында үлүчеләр санының артуы 2020 елда Зур Чынлы авыл жирлегендә 211% ка булган, 2019 елда үлүчеләр саны 1000 кешегә 2,6 булган (1 кеше), 2020 елда - 1000 кешегә 8,1 (3 кеше)житкән. Шлангы авыл жирлегендә 2020 елда эшкә яраклы халык арасында үлүчеләр саны 40% ка, ягъни 2020 елда 1000 кешегә (4 кешегә) 12,2 гә, 2019 елда 1000 кешегә (3 кешегә) 8,7 гә арткан. Олы Аксу авыл жирлегендә 2020 елда үлүчеләр саны 7,3% ка арткан, 2019 елда үлүчеләр саны 1000 кешегә 9,5 тәшкил иткән (6 кеше), 2020 елда 1000 кешегә 10,2 (7 кеше). Иске Чокалы авыл жирлегендә үлүчеләр саны арту күзәтелә, 2020 елда эшкә яраклы халык арасында үлүчеләр саны 1000 кешегә 6,1 тәшкил итте (2 кеше), 2019 елда үлемнәр булмады.

2020 елда Матак авыл жирлегендә үлүчеләр саны кимүе 54,8% ка 2020 елда үлүчеләр саны 1000 кешегә 7,0 тәшкил итте (4 кеше), 2019 елда 1000 кешегә 15,5 (9 кеше). Үби авыл жирлегендә үлүчеләр санының 75,8 %ка кимүе, 2020 елда ул 1000 кешегә - 3,7, 2019 елда 1000 кешегә - 15,3 (13 кешегә) булган. Чуаш Чүпрәлесе авыл жирлегендә үлүчеләр саны-62,5% ка кимегән, 2020 елда 1000 кешегә 4,5 (3 кеше), 2019 елда 1000 кешегә (8 кеше) -12,0, Иске Кәкерле авыл жирлегендә 2020 елда эшкә яраклы халык арасында үлем юк иде, 2019 елда ул 1000 кешегә 9,8 булган (5 кеше).

Карта смертности трудоспособного населения по сельским поселениям Дрожжановского муниципального района за 2020 год

